

Serieformen lämpar sig väl för att arbeta språkutvecklande inom NO-ämnen, och inte minst i teknik där många förklaringar och beskrivningar kräver en kombination av text och bild. I exemplet har vi dramatiserat historien om en teknisk uppfinning för att göra läsningen lättfattlig och rolig.

OM EXEMPLET SERIEBERÄTTELSE

Uppmuntra eleverna att välja en uppfinning som verkligen intresserar och engagerar dem. Det ökar chansen att kunna fånga upp moment som kan dramatiseras i text och bild. Välj tillsammans med eleven någon teknisk detalj som ska beskrivas i serien med en enklare skiss och några tekniska begrepp (vilket i exemplet motsvarar beskrivningen av hur röntgenstrålning fungerar). Diskutera även vilka spännande fakta och biografiska detaljer som finns runt uppfinningen eller personen som gjorde den. Försök om möjligt att väva in även något av detta i serien.

FÖRDELAR MED SERIEFORMEN

Serien som uttrycksform brukar vara inspirerande för många elever och blandningen av text och bild gör att varje elev kan arbeta utifrån sina egna förutsättningar. Att berätta i serieform ger träning i hur man förmedlar ett skeende på ett konsekvent och logiskt sätt.

FLER TÄNKBARA EXEMPEL

Serien som uttrycksform skulle kunna användas för att beskriva exempelvis:

... kretslopp och råvaruförädling, till exempel "från ax till limpa" eller "från tall till papper".

... fotosyntes eller andra grundläggande kemiska reaktioner.

Språk i naturvetenskap och teknik LITTERÄRA PRESENTATIONER

Åk 4–6 Serieberättelse

OM SERIER

En serie är en berättelse i bild och text. Den kan bestå av bara enda ruta, några sammanhängande rutor (stripp) eller växa till en hel bok (grafisk roman).

Här har vi valt att göra en ensidesserie. Låt elevernas förutsättningar avgöra omfånget. Det kan räcka gott och väl med en serie på tre rutor för att få med den klassiska dramaturgens moment (anslag-problem-lösning).

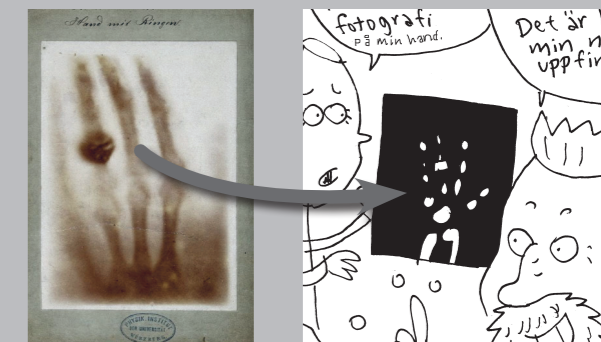

Jag gillar fysik, men jag älskar tecknade serier.

Stephen Hawking

SKISSA FÖRST

Gör en grov kladd med streckgubbar för att testa rutornas placering och se vad som får plats. När det är dags att teckna på riktigt – använd gärna fotografier och andra bilder som inspiration eller förlaga.

SERIENS BESTÅNDSDELAR

- PRATBUBBLOR**
Helt enkelt det som seriens karakterer säger (eller tänker om det är en tankebubbla). Skriv texten först och rita bubblan sedan, annars riskerar den att inte få plats!
- TEXTRUTOR**
Används för att tydliggöra fakta och sammanhang, men även för att förklara tidshopp ("Tre år senare") och platser ("Samtidigt i laboratoriet").
- BILDRUTOR**
Kan variera i storlek. Det går bra att bryta bildramen med både text och bild för att göra sidan mer levande.
- MARKERINGAR**
Känslor kan uttryckas med text, svett droppar, ilska med blixtrar, rörelse med fartstreck och ett viktigt föremål med "strålar". Bläddra i serietidningar för inspiration!

SKAPA SERIER DIGITALT

Det finns många möjligheter att göra serier på nätet eller med appar. Ofta finns ett färdigt galleri av figurer, miljöer och pratbubblor som kan redigeras och användas. Här är några tips:

- Creaza – nätbaserad, kreativ verktygslåda som inkluderar ett kraftfullt serieverktyg.
- Strip Designer – app för iOS som framför allt använder foton som bakgrunder.
- Pixton for schools – nätbaserat serieverktyg med många möjligheter (bilden).

TRE FRÅGOR TILL...

... Henrik Lange, illustratör och serieskapare, som gjort exempelserien om röntgen.

- Brukade du rita serier i skolan?**
Ja, jag ritade väldigt mycket i skolan. Vi fick alltid rita när läraren hade högläsning från någon spännande bok.
- Vilket är ditt bästa serieskaparknep?**
Att skissa först och planera vad man vill ha med på sidan.
- Vilken är din egen favorituppfinning?**
Det finns så många fantastiska uppfinningar, men jag får nog säga osthjveln. En uppfinning som lätt glöms bort.

Foto: Ola Kjelbye

INSPIRATION

På Tekniska museets hemsida finns många resurser om vetenskap och teknik. Bland annat en lättläst lista över svenska uppfinnare genom tiderna.

<http://www.tekniskamuseet.se/1/1889.html>